שפת אמת לחנוכה

תרמ''ד

אא"ז מו"ר ז"ל הראה רמז במשנה מחג ועד החנוכה מביא ואינו קורא ולא אמר עד כ"ה בכסליו. לרמוז כי נמשך הארת החג עד חנוכה. ולפי"ז נראה כי התחדשות השנה שבתשרי נמשך עד עתה ולכן מביא עוד ביכורים שעוד הזמן בכלל ראשית השנה. ולכן נקרא חנוכה שעתה נגמר החינוך והתחדשות של השנה. ואיתא בשמחת בית השואבה לא היתה חצר שאינה מאירה באור בית השואבה ע"ש אריכות הגמ' במנורות שהיו שם. ויתכן לרמוז שכמו שנמשך האור מרחוק בעולם. כך נמשך בזמן השנה הארות החג. וכמו כן בנפש האדם כי עולם שנה נפש הם דוגמא אחד. וכפי רוב שמחת נפשות הצדיקים בסוכות כך נמשך האור מרחוק גם בבחי' עולם ושנה. ולכן הדור של חשמונאי התחזקו בימים האלו עוד מהארת החג דכתיב אסרו חג בעבותים הוא עבותות אהבה ותשוקה כמ"ש במ"א. עד קרנות המזבח רמז לחנוכה ופורים שהם ענפים שיוצאין מגוף הרגל ונקראין קרנות המזבח:

תרמ''ח

איתא במדרשים כי המשכן נגמר בכ"ה בכסליו והוקם בניסן ושילם הקב"ה לכסליו ימי החנוכה. וכן אמרו במשנה בחנוכה קורין בנשיאים. וע"ש בפסיקתא שמביא הפסוק מה גדלו מעשיך ה' מאוד עמקו מחשבותיך. והענין הוא כי מצד ההכנה שהי' במשכן עד שלא שרתה בו השכינה יוכל להיות הארה גם בימים השפלים שאין לנו כח להשיג הארה מהמשכן והמקדש כמו שהי' בבנינו כששרתה בו שכינה. והקב"ה וב"ש משלם לעושי רצונו על הרצון וההכנה ועל כל מחשבה ותנועה טובה שכר פרטי לכל דבר. והנשיאים שהכינו הקרבנות לחנוכת המזבח והגם שעדיין לא הי' השראת השכינה. הי' זה הכנה להיות לנו הארת המנורה והמקדש אפילו שאין ביהמ"ק קיים. שהמעשה הוא דבר בפ"ע והכנה ומחשבה ג"כ בפני עצמו. ורמזו ג"כ טבוח והכן רמז על חנוכה שכח חנוכה הוא ההכנה ומסתמא כיון שהוא הנס האחרון עתיד להיות בכח זה הכנה לגאולה העתידה כשיהי' לנו התלהבות ותשוקה גדולה בהלל והודאה כמ"ש פתחו לי שערי צדק כו' אודה:

תרס''א

ב"ה איתא ברוקח כי הל"ו נרות דחנוכה מול הל"ו שעות שהאיר אור הגנוז בששת ימי בראשית ע"ש. א"כ נראה שנר חנוכה הוא מאור הגנוז והוא מאיר בתוך החושך הגדול זהו שרמזו שמאיר מסוף העולם ועד סופו שאין העלם וסתר עומד נגד זה האור כי העולם נק' הטבע שהוא מעלים ומסתיר האור. אבל אור הראשון הי' מאיר בכל אלה ההסתרות וגנזו לצדיקים. וע"ז כתיב זרח בחושך אור לישרים. וכ' העם ההולכים בחושך ראו אור גדול. ואותו הדור בימי יון הרשעה הלכו בחושך כמ"ש חז"ל וחושך זה יון שהחשיכו עיניהם של ישראל ומ"מ אותו הדור מסרו נפשם והלכו בעבודת השי"ת גם תוך החושך. לכן זכו שהאיר להם מאור הגנוז ונשאר הארה מזה האור לימים השפלים בכל שנה ושנה. וכל עובד ה' צריך לשמוח בימים הללו שיש בהם הארה מאור הגנוז בעבודת השי"ת שכן עיקר כוונת הרשעים הי' להשכיחנו תורת ה' וחוקיו ונרות חנוכה מביאים. זכירה: